

■ Jasper Blom, de jonge baas van Het Anker.

paarden. „Ik moest stoppen met boeren, zoals iedereen hier in het van oorsprong agrarische Nieuw-Loosdrecht, maar ik klaag niet. Het akkerland werd opgeslokt door campings, de trekkers werden van de landweggetjes verdreven door brullende sportwagens, we stonden met de mond open te kijken naar de immense villa die Zwolsman een stukje verderop aan het water liet bouwen en toch zeg ik: het grote geld heeft Nieuw-Loosdrecht minder kwaad gedaan dan Oud-Loosdrecht.”

Sceptisch

In tegenstelling tot 'collega-burgemeester' Jacob van der Meulen is Adriaan Doets sceptisch over de nieuwe dorpskern, daar in Oud-„Manhattan aan de plas”, zegt hij met gevoel voor ironie. Te prestigieus, met die ondergrondse parkeergarages. „Oud-Loosdrecht floreerde toen iedereen weinig geld had. Dan- en bij Van Dijk, met z'n allen naar het jazzconcours, zeilbootje huren bij Ottenhome.”

Die bootjes dobberen inmiddels op vreemd' grondgebied, in de oergeallige jachthaven van Tim Emmelot aan de Wijde Blik te Kortenhoef. Emmelot, voormalig handelaar in onroerend goed, kocht de haven met resaurant om in de vrije natuur met z'n ezin rustiger aan te kunnen doen. Ik wilde wel iets meer leven om me een, dus dacht aan de verhuur van

een paar bootjes. Ik nam daarover contact op met Annemiek van de Water, de eigenares van Ottenhome. Voordat ik het goed en wel besefte, had ik haar business volledig overgenomen: negentig zeilboten en zestien sloepen.”

Annemiek van de Water (27 jaar het gezicht van Ottenhome, waarvan de laatste zes als eigenaar). „Ik wist dat Fortis de grond had gekocht. In de nieuwbouwplannen was ruimte voor een nieuw Ottenhome, maar mijn bod was te laag.” Ze zegt het zonder rancune. „Ik zou met m'n handel uitwijken naar de Vijfde Loosdrechtse Plas, maar ook dat plan werd gedwarsboord. En toen stond, als een godsgeschenk, Tim voor m'n neus. Hij is de nieuwe eigenaar, ik ben bij hem in dienst en wat ik het belangrijkste vind: de mensen zijn enthousiast. De klanten zijn niet weggelopen, de Wijde Blik is nu gewoon de Zesde Loosdrechtse Plas. Het idee dat een bedrijf van tachtig jaar oud zomaar in het veen dreigde weg te zakken, heeft lang m'n keel dichtgeknepen. Nu ben ik hartstikke blij.” Emmelot: „Toch blijft het absurd dat de gemeente op de oude plek van Ottenhome de voorkeur heeft gegeven aan woningbouw boven het recreatieplezier van duizenden mensen. Hopelijk hebben ze er van geleerd.” Van de Water: „Baker Mur in het dorp is niet meer dagelijks open sinds z'n beste klant Ottenhome weg is. En ondertussen is er nog steeds niet met de woningbouw begonnen...”

Gehakketak

Zo gaan die dingen in Loosdrecht, verzucht Jacob van der Meulen. Over de nieuwbouwplannen van zijn jachthaven wordt al twaalf jaar gehakketak. De jurist in hem blijft op een goede afloop vertrouwen. Ondertussen dobberen z'n collega's en hij vrolijk verder op de golven van de kredietcrisis. „De botenbouwers en -makelaars krijgen de hardste klappen. Ik voel er nog weinig van in m'n portemonnee. Bootjes moeten ergens liggen, vragen om onderhoud en reparaties. Ik probeer bovenal de recreatieve functie van dit gebied over te eind te houden. Hoop dat ik over twintig jaar, leunend op een stok, hier rondlopend kan zeggen: er liggen gelukkig nog bootjes in Loosdrecht.”

De jonge ondernemer Jasper Blom (35), eigenaar van jachthaven Het Anker, denkt er precies zo over. Zijn schitterende bosrijke terrein bestrijkt 10 hectare, is een kilometer lang. Het ligt weliswaar buiten de dorpskern en er mogen dus geen huizen op worden gebouwd, maar de grondwaarde op deze unieke stek blijft immens. Zal Blom een zorg zijn. Z'n opa bouwde het bedrijf op, z'n vader maakte het groter en hij wil dóór, al was het alleen al voor de 500 gezinnen die recreëren in zijn haven. „Ik ben blij met het bouwplan voor de dorpskern, laat dat duidelijk zijn. We zijn op de goede weg, maar ik heb wel geksheerd gezegd: de gemeente heeft 15 miljoen euro aan grondwaarde in het project gestopt, waarom maken we er niet een mooi openbaar strand en een parkje van?” Vastberaden blik in de ogen. „Dan zet je de projectontwikkelaars helemaal buitenspel.”

'Nederland verlamd door regelzucht'

Vervolg van pagina TA1

„Hetzelfde geldt trouwens voor woningbouwproductie. Een totaal van 80.000 tot 90.000 nieuwe geplande woningen per jaar is gewoon te veel. Het kan prima af met 50.000 per jaar, blijkt uit de cijfers. Het tekort zit niet in de hoeveelheid, maar in de kwaliteit van de huizen. De meeste mensen willen namelijk een huis met een tuinje, maar wat er gebouwd wordt, zijn vooral appartementen. Wij zijn het enige land in Europa waar de overheid tegelijk koopman en dominee is. Geld is voortdurend het platte argument om de eigen broek op te houden en dat laat zich moeilijk verenigen met kwaliteitseisen voor een mooi ingericht Nederland. Daar zit een perversiteit in het systeem.”

Toch is Van Rooy niet zonder hoop. Juist om het verwijt voor te zijn dat hij alleen commercieel heeft, maar geen oplos-sing biedt, geeft Van Rooy op de veertig on-derzochte voorbeelden er ook tien waar de ruimtelijke ontwikkeling juist wél goed gaat. Opmerkelijk daarin is dat burgers meer verantwoordelijkheid en vertrouwen hebben gekregen om mee te werken. Zijn favoriet is de wijk Roombeek in Enschede, die in 2000 totaal verwoest werd bij de vuurwerkramp. „Kort na de ramp besliste de premiet om één rijksbudget te geven aan de gemeente voor de wederopbouw van de wijk. Met een goed professioneel projectteam is daar heel goed geluisterd naar de wensen van omwonenden en toekomstige bewoners. In minder dan tien jaar is een zwartgeblakerd gebied omgezet in een van de meest aantrekkelijke woonwijken van Nederland. Het kan dus wel!” weet Van Rooy. „Ik vraag me alleen af waarom er eerst een ramp moet gebeuren voordat we het op die manier doen.”

De conclusie voor de toekomst die Van Rooy na anderhalf jaar onderzoek trekt, zal veel mensen met gezond verstand maar weinig verrassen. Nederland is gebaat bij fors minder bestuurslagen en veel minder overheidsbemoenissen. „Zodra de politiek zich ermee gaat bemoeien,

wordt het vaak helemaal niks. De succesvolle projecten zoals Roombeek, maar ook meer recent de opening van de Hermitage aan de Amstel, zijn te danken aan het feit dat de politiek juist op afstand bleef. Roombeek is fantastisch goed gelukt omdat er snel een zak met geld kwam om de wijk weer op te bouwen en de burgers en bewoners van het gebied heel erg betrokken zijn geweest. En de Hermitage in Amsterdam is te danken aan het feit dat de directeur een goed idee had en veel ruimte kreeg om dat idee te realiseren. Het resultaat is nu al van internationale faam en gaat ons nog heel veel goeds opleveren.”

Politici en bestuurders moeten snel een grote stap daarom volgen en daarop opzich doen. „De politiek vindt zichzelf zo geweldig belangrijk, maar aan die egotripperij gaan we echt ka-pot. Kijk naar het Nationaal Historisch Museum. Dat zou eerst naar Arnhem gaan en nu weer niet. Als ik een bedrijf zou hebben en ik moet rekening houden met zo'n onvoorspelbare overheid, dan zei ik toe-

„Waarom moet

eerst ramp gebeuren?”

deledoki, ik ben weg...”

Nee, de politiek zou er goed aan doen eens wat meer vertrouwen te geven aan de burgers van het land in plaats van zelf alles tot in de puntjes te willen regelen. „De meest mensen zijn niet tegen verandering. Wel zijn ze tegen verandering worden door de overheid. Maar als die overheid meer aan de mensen zelf overlaat, komen er mooie dingen van de grond en komt 95 procent vanzelf goed. Dat heb ik in mijn onderzoek gezien. Politici praten vaak over het gebrek aan vertrouwen van burgers in de politiek. Maar hoe kun je vertrouwen van burgers verwachten als je laat zien dat je het zelf niet hebt in burgers? Dit geldt denk ik veel breder in de maatschappij. Ik heb de effecten van doorgeslagen regelzucht en verlamdende bemoeizucht op het gebied van ruimtelijke ordening nu gezien en op het vertrouwen van burgers in de overheid. Maar ik ben ervan overtuigd dat hetzelfde geldt op de gebieden van de zorg, het onderwijs en de cultuur.”